

2008 METŲ LIETUVIŲ VALSTYBINĖS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

2008 m. gegužės 21 d. valstybinį lietuvių valstybinės kalbos brandos egzaminą laikė 2295 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai ir ankstesnių laidų abiturientai, panorę perlaikyti lietuvių valstybinės kalbos valstybinį brandos egzaminą. Dėl įvairių priežasčių į egzaminą neatvyko 21 kandidatas.

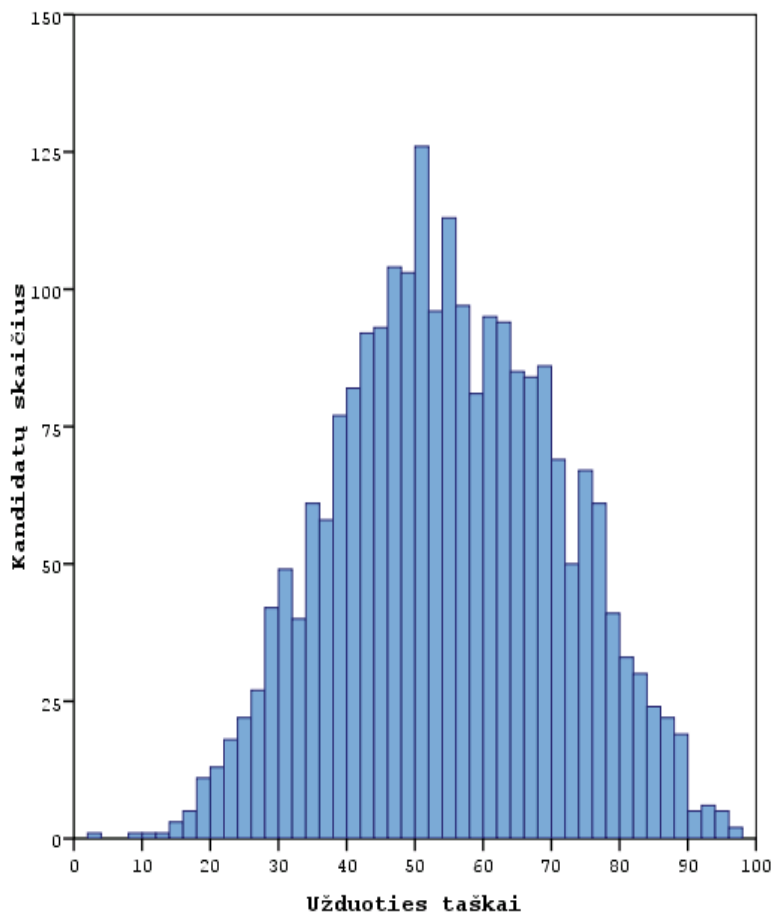
Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantieji egzaminą, – 100 taškų. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 34 taškai. Tai sudarė 34 proc. visų galimų taškų. Valstybinio lietuvių valstybinės kalbos brandos egzamino neišlaikė 234 kandidatai (10,20 proc. jį laikusiųjų).

Pakartotinės sesijos lietuvių valstybinės kalbos valstybinį brandos egzaminą 2008 m. birželio 17 d. laikė 6 kandidatai (3 neišlaikė), 3 kandidatai į egzaminą neatvyko. Neišlaikūsieji valstybinio lietuvių valstybinės kalbos brandos egzamino, liepos 2 d. galėjo laikyti pakartotinį mokyklinį lietuvių valstybinės kalbos brandos egzaminą.

Žemiau pateikta statistinė analizė paremta lietuvių valstybinės kalbos valstybinio pagrindinės sesijos brandos egzamino kandidatų rezultatais.

Valstybinio lietuvių valstybinės kalbos brandos egzamino kandidatų surinktų užduoties taškų vidurkis yra 54,39 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis (dispersija) – 16,19. Mažiausias šiemet gautas egzamino įvertinimas – 2 taškai, didžiausias – 97 taškai.

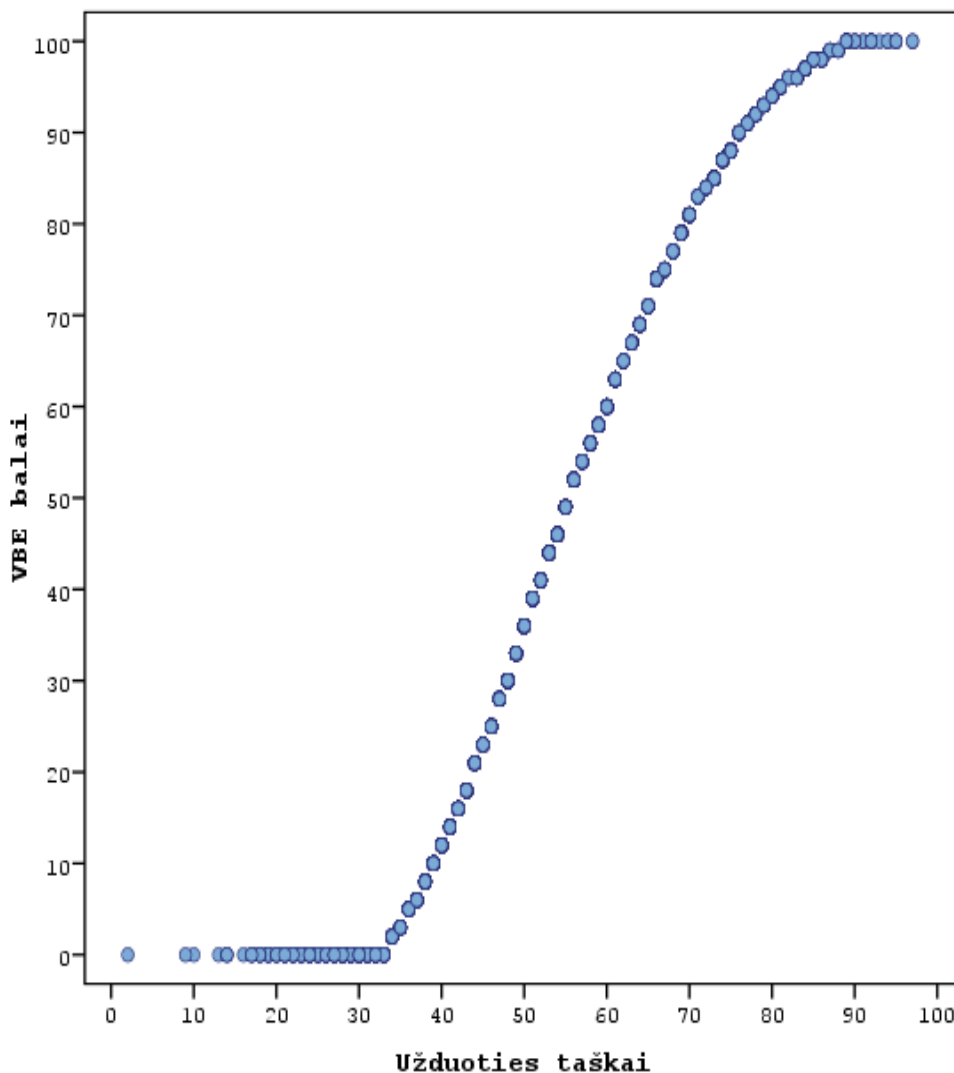
Laikiusių valstybinį lietuvių valstybinės kalbos brandos egzaminą kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

1 diagrama. Valstybinį lietuvių valstybinės kalbos brandos egzaminą laikusiųjų kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų, laikiusiųjų šį egzaminą, pasiekimais. Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtabalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikymo valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtabalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi į kandidato brandos atestato priedą kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimai. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt). Kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio lietuvių valstybinės kalbos brandos egzamino balais sąryšis pateiktas 2 diagramoje.

2 diagrama. Už egzamino užduotį gautų taškų ir įvertinimo VBE balais sąryšis

Statistinei analizei atlikti atsitiktinai buvo atrinkta 400 kandidatų darbų. Apibendrinus informaciją, esančią atrinktuose darbuose, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jei jis buvo sudarytas iš struktūrinių dalių) buvo nustatyta:

- **kuri dalis kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (jei klausimas buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t. t.);
- **klausimo sunkumas**. Šį parametą išreiškia toks santykis:

$$\frac{\text{(visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma)}}{\text{(visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma)}}$$

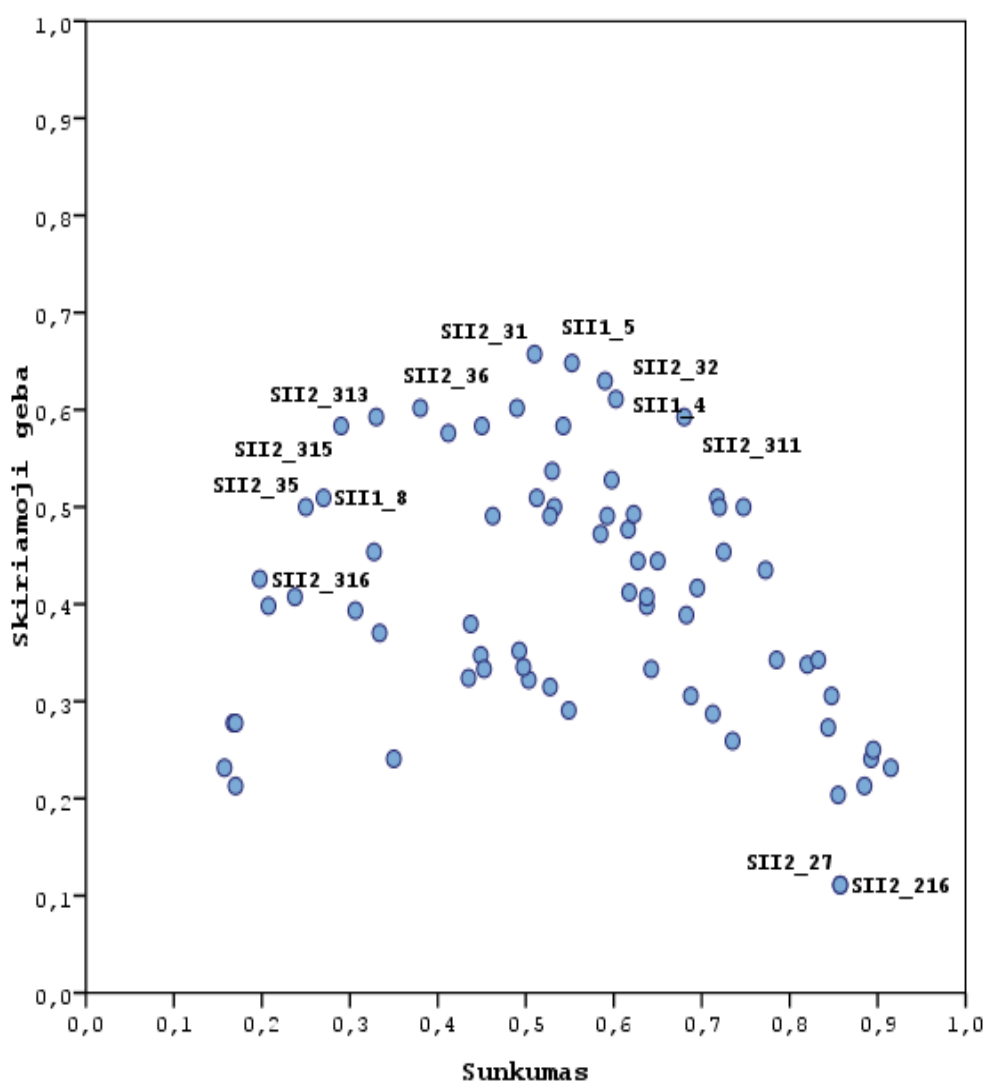
Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai;

▪ **klausimo skiriamoji geba.** Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji kandidatai, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį beveik niekas neatsakė. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų, nei stipresnieji (tai – prasto klausimo požymis). Pagal testų teoriją, geri klausimai yra tie, kurių skiriamoji geba yra 0,4–0,5, labai geri – 0,6 ir daugiau. Dėl įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs arba labai lengvi klausimai vis vien pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir nėra optimali;

▪ **klausimo koreliacija su visa užduotimi.** Tai to klausimo surinktų taškų ir visų užduoties surinktų taškų koreliacijos koeficientas (apskaičiuojamas naudojant Pirsono koreliacijos koeficientą). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas žinias ir gebėjimus matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Žinoma, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė, nei vienataškio.

Visų lietuvių valstybinės kalbos valstybinio brandos egzamino užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė pavaizduota 3 diagramoje.

3 diagrama. Visų užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė

Struktūriniu požiūriu, lietuvių valstybinės kalbos valstybinio brandos egzaminas apima 3 dalis. Lentelėje pateikta informacija apie atskirų užduoties dalių ir gebėjimų tarpusavio koreliaciją. Šis parametras rodo, kuria dalimi tam tikra atskira testo užduotis matuoja mokinio kompetencijas kitos atskiros užduoties ir visos užduoties atžvilgiu.

1 lentelė. Informacija apie atskirų užduoties dalių tarpusavio koreliaciją.

Dalys	Skaitymas	Kalbos vartojimas	Rašymas	Bendra taškų suma	Bendra taškų suma minus dalis
Skaitymas	1	0,64	0,57	0,78	0,63
Kalbos vartojimas	0,64	1	0,75	0,89	0,80
Rašymas	0,57	0,75	1	0,94	0,73

Toliau pateikiama lietuvių valstybinės kalbos valstybinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinė analizė.

2008 m. LIETUVIŲ VALSTYBINĖS KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

I. SKAITYMO TESTAS

1 užduotis. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus. Skaitmenimis sunumeruotos pastraipos. (15 taškų)

Nunykti ar atgimti?

1 Įprasta sakyti, jog kartais iš toliau geriau matyti. Nežinau, kiek fizikinės tiesos turi toks pasakymas, bet psichologinė ir filosofinė tokio pasakymo tiesa – akivaizdi. O jos pagrindą sudaro kontrastas, iš kurio kyla visos prasmės. Turiu galvoje tai, kad nuotolis padeda pastebėti kontrastą, kurio gali ir neįžvelgti, kai esi pernelyg arti stebimo dalyko.

2 Fizinis atstumas tarp Vilniaus ir Briuselio šiandien – labai nedidelis, vos kelios valandos skrydžio. Tačiau kur kas didesnis dvasinis atstumas. Štai apie jį, dvasinį atstumą, ir norėčiau pasidalyti su Jumis keliais samprotavimais: pasidalyti mintimis apie tai, ką, kaip man atrodo, derėtų daryti, kad tas dvasinis nuotolis bent jau nedidėtų, o geriau – mažėtų, kad Lietuva nevirstų, jeigu dar nevirto, savotiška Europos dvasios provincija. Kai kalbu apie tautos dvasią, turiu galvoje visų pirma tam tikrą visuomenės, tautos intelekto būvį, kurį lemia švietimo, mokslo, apskritai kultūros padėtis ir ypač valstybės galias turinčiųjų požiūris į tai.

3 Plačiąja ir tikrąja prasme kultūra apima ir mokslą, ir švietimą – kaip mūsų buvimo ir veikimo šiame pasaulyje būdą. Tačiau kultūros atskyrimas nuo mokslo ir švietimo yra išitvirtinęs mūsų sąmonėje kaip neginčijama tiesa – esą kultūra yra vien tik menų sfera. Ši kultūros atskirtis yra įgavusi net biurokratinį atskirų ministerijų pavidalą. Nors iš tikrųjų kultūros turinys yra vienas – žmogaus akiratis, jo dvasios pasaulis, jo gyvenimo kultūra, apimanti žinias, nuomones ir gebėjimą kurti, t. y. tai, ką graikai kadaise vadino išsilavinimu. Ir didžiavosi ne savo tautybe, o išsilavinimu, nes išsilavinimas, jų manymu, suteikdavęs tautybei turinį.

4 Išsilavinimas, kaip jį suprato senovės graikai, ir šiandien išlieka nepamainomas tautiškumo idealas. Tačiau ar nebūtų keista šiandien Lietuvoje išgirsti: esu lietuvis ne todėl, kad mano tėvai – lietuviai, bet todėl, kad esu išsilavinęs. Esu lietuvis todėl, kad sąmoningai puoselėju savo dvasią kaip tautos dvasios dalį, kad sąmoningai lavinu savo dvasią, ją turtinu ir žinau, kad šitaip turtinu tautos dvasią. O jeigu taip, jei mano gyvenimo kultūra yra mano kaip individo orumo pagrindas, tuomet ir tautos kultūra, jos gyvenimo kultūra yra tautos orumo pamatas. Atkreipkime dėmesį į svarbią aplinkybę – šitoks tautiškumo supratimas peržengia etninį supratimą: galiu būti lietuvis, nebūdamas etnis lietuvis, jei ir tik jei mano dvasia yra lietuvių tautos dvasios dalis.

5 Kad individo ar tautos kultūra skleistųsi kaip individo ar tautos dvasia, būtinos tam tikros sąlygos. Viena iš jų – kultūros atvirumas. Tik atvira kultūra, prieinama kitoms kultūroms, gali turtinti kitas kultūras ir pati turtėti. Tik atsiverdami kitoms kultūroms ir kartu matydami jų skirtumus galime pažinti ir savąją kultūrą. Tik skirtybėse išryškėja tapatumas. Uždara kultūra yra ne gyvenimo, o mirties kultūra – nesvarbu, apie ką kalbėtume: apie individo ar apie tautos kultūrą ir dvasią. Šią atvirumo sąlygą garantuoja pati kultūros, t. y. menų, mokslų, švietimo, prigimtis. Jų uždarumas būtų jų mirtis. Šviesa, kuri nešviečia, kuri nesklinda, yra tamsa. Nežinau, ar tai teisinga fizine prasme, tačiau tikiu, jog tai teisinga metafizinio¹ požiūriu. Tai – teisinga ir kalbant apie politinį šių dienų gyvenimą, apie jo kultūrą.

6 Šiandien jau sakome, kad esame ne tik lietuviai, bet lietuviai europiečiai. Ir todėl, jeigu norime būti nuoseklūs, turime europietiškamui pritaikyti tai, ką taikėme ir lietuviškumui: esame lietuviai europiečiai ne todėl, kad kilę iš lietuvių europiečių, bet todėl, kad esame europietišškai išsilavinę, turime europietišką akiratį, esame dalis Europos dvasios, kuri ne tik apima ir toleruoja, bet ir puoselėja Europos kultūrų įvairovę, ir kaip tik todėl yra apibrėžiama kaip Europos dvasia. Išsaugoti, puoselėti ir turtinti Europos dvasią, kaip Europos kultūrą, yra pamatinis siekis, toli peržengiantis ekonominį ir politinį Europos vienijimąsi ir prieštaraujantis Europos vienodinimo projektui.

7 Politinių institucijų, arba, trumpiau tariant, valdžios, ir kultūros santykis lemia individo ir tautos kultūros skleidimąsi. Visa Europos istorija, o pastaraisiais dešimtmečiais Europos Sąjungos istorija liudija tai, jog šio santykio kokybė, jo turinys lemia visų Europos Sąjungos šalių kultūros padėtį. Europoje kultūros politika visada buvo, yra ir, kaip patvirtina Europos Sąjungos patirtis, išliks neatskiriama valstybės politikos dalis, nacionalinio orumo pamatas.

Pagal Rolandą Pavilionį

¹ metafizinis – protu nesuvokiamas

1–11 klausimai	<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
	0,46	0,35	0,69

Klausimai

1. Kodėl autorius pritaria pasakymui: *kartais iš toliau geriau matyti* (1 pastraipa)?

(1 taškas)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>		<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1			
56,50	43,50	0,44	0,32	0,23

2. Remdamiesi 2-a pastraipa, suformuluokite pagrindinį klausimą, kuris svarstomas tekste.

(1 taškas)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>		<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1			
83,00	17,00	0,17	0,21	0,24

3. Paaiškinkite, kas yra *tautos dvasia* ir kas daro didžiausią įtaką jai puoselėti (2 pastraipa).

(2 taškai)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>			<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1	2			
30,25	49,75	20,00	0,45	0,35	0,38

4. Įvardykite, su kuriuo požiūriu į kultūrą autorius nesutinka (3 pastraipa).

(1 taškas)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>		<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1			
54,75	45,25	0,45	0,33	0,30

5. Kas autoriaus suprantama kaip gyvenimo kultūra (3 pastraipa)?

(1 taškas)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>		<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1			
21,50	78,50	0,78	0,34	0,33

6. Įvardykite du dalykus, kuriais autorius grindžia mintį, kad išsilavinimas yra tautiškumo idealas (4 pastraipa).

(2 taškai)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>			<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0	1	2			
50,00	33,25	16,75	0,33	0,37	0,40

7. Paaiškinkite, kuo neįprastas autoriaus požiūris į tautiškumą (4 pastraipa).

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
56,25	43,75	0,44	0,38	0,32

8. Kurias dvi galimybes tautai ir individui suteikia kultūros atvirumas (5 pastraipa)?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
20,50	35,50	44,00	0,62	0,41	0,42

9. Kurių dviejų dalykų reikia, norint būti *lietuviu europiečiu* (6 pastraipa)?

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
12,25	47,00	40,75	0,64	0,33	0,36

10. Kodėl svarbi tinkama valstybės politika kultūros atžvilgiu (7 pastraipa)?

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
67,25	32,75	0,33	0,45	0,36

11. Suformuluokite pagrindinę teksto mintį.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
83,25	16,75	0,17	0,28	0,27

2 užduotis. Skaitydami *Bitės Vilimaitės* novelę raskite, kur turėtų būti iš teksto išimti sakiniai *A–M*. Vienas sakinytis yra ne iš šio teksto. 0 atvejis – pavyzdys. (10 taškų)

Žinios apie mylimą žmogų

Tuose namuose viešinti moteris iš miesto matydavo, kaip jauna mergina kasdien per pievą bėga prie pašto dėžutės, kuri buvo prikaltą prie ažuolo ties keliuko posūkiu. (0) ...A... Kartais nešdavosi žurnalą, tada išsiblašiusi vartydavo jį, žengdama, kaip papuola, nesirinkdama kelio. Moteris užkalbino mergaitę, ir ši prisipažino laukianti laiško nuo mylimo žmogaus. (1) ..... Moteris pagalvojo apie vienatvę, kuriai pasmerkta ta mergaitė, ir jos svajonė sulaukti laiško atrodė nereali.

– Ar tau neatrodo, kad tai – beprasmiška? – paklausė tiesiai.

– Taip, – pagalvojusi sutiko mergaitė.

(2) ..... Moteris kažkodėl apsidžiaugė, kad mergaitė nepasiduoda tyliai nevilčiai. Radusi progą, ji vėl užkalbino mergaitę, ir nustebo, kad šį kartą ji vėl noriai kalbėjo apie save.

(3) ..... Kartą neištvėrusi mergaitė važiavusi pas mylimą žmogų į miestą, bet turėjusi grįžti iš pusiaukelės, nes užsidegęs traukinys. (4) .....

Visi žmonės buvę išlaipinti ir nakties tamsoje turėję laukti, kol jų paimti atvažiuos kitas traukinys. Mergaitė tai palaikiusi likimo ženklų ir nutarusi grįžti atgal į namus.

– O kaip tu su juo susipažinai?

– Niekaip. Pernakvoję mūsų svirne, studentai anksti rytą išeidavo kasinėti pilkapio. Valgydavo miestelio valgyklėlėje. (5) .....

– Bet tu kokių nors būdu matydavai su savuoju?

– Ne. Mudu nesimatydavom. Ir niekada vieni nesikalbėdavome.

Moteris pyktelėjusi žiūrėjo į mergaitę: išsigalvojo didelę meilę ir dabar kamuojasi iš jausmingumo, tarsi tremtinys po truputį ardytą tą kelią, kuris galėtų jį sugražinti į gyvenimą...

Mergaitė papasakojo, kad sapnavusi mylimą žmogų: jis puolęs su drabužiais į upę per ledonešį. Tada ji ir važiavusi pas jį į miestą. Jautusi baisų nerimą. (6) .....

– Bet tu pati nueidavai prie pilkapio?

– Ne, nė karto nebuvau, – giedru balsu atsakė mergaitė. – (7) ..... Ir nežinau, ar jie ką nors rado tame pilkapyje.

Moteris atsiduso.

Kitą dieną ji turėjo išvažiuoti ir užėjo į mergaitės kambarį atsisveikinti. Nustebusi dairėsi. Kambarys buvo toks, tarsi jame gyventų prieglaudos senutė. Akinanti švara. Stalelis, lova, užtiesta pilku audeklu, viena kėdė, ant sienos – marlės gabalu uždengti žieminiai drabužiai.

Mergaitė sėdėjo ir kažką rašė į mokyklinį sąsiuvinį. (8) .....

– Tu rašai dienoraštį?

– Taip... Aš kaip tik atskleidžiau puslapį, kuriame aprašytas studentų pokalbis, kurį aš atsitiktinai nugirdau... Tai štai, – mergaitė netikėtai išraudo, – jis, mano mylimas žmogus, baisėjosi šitais namais, kuriuose jiems tenka gyventi... (9) ..... Ir kad niekas taip blogai jo neveikia, kaip šitokia daugybė moterų po vienu stogu... ir nė vieno vyro...

– Bet tai juk nieko nereiškia, – nusišypsojo moteris. – Tavo mama liko našlė su keturiomis dukterimis.

– Taip, – pritarė mergaitė, užversdama sąsiuvinėlį.

(10) .....

Moteris išėjo tuo pačiu keliu, kuriuo mergaitė kasdien bėgdavo žiūrėti laišku.

Ties senuoju ažuolu ji neiškentusi atsisuko: namas, niūrus ir tamsus, atrodė kaip sena skrynja, amžiams uždariusi mergaitę.

Pagal Bitę Vilimaite

Sakiniai:

- A Dažniausiai ji grįždavo tuščiomis.
- B Dar kažkokia mintis ją kamavo, bet ji taip ir neištarė jos balsu.
- C Jis su grupe archeologų pernai stovyklavo čia, šiose apylinkėse.
- D Kaip ir visi susipažįsta.
- E Grįždavo vėlai naktį.
- F Pamačiusi moterį, nejučia jį uždengė ranka.
- G O kitą dieną vėl bėgo prie pašto dėžutės.
- H Įsiplieskęs gaisras.
- I Tik tada pasiekti tikslą sukliudęs gaisras.
- K Nežinau, ko jie ten ieškojo...
- L Pamažu moteris sužinojo, kad ji nėra gavusi nė vieno laiško.
- M Jis sakė nematęs niūresnių pastatų...

1–10 klausimai	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0,59	0,36	0,61

Klausimo nr.	Atsakymų pasirinkimas (%)													Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	Neatsakė			
1	0,00	5,75	17,00	2,25	3,00	2,75	8,25	0,00	0,00	0,00	58,00	0,00	3,00	0,17	0,28	0,28
2	0,00	12,00	1,00	3,75	1,25	2,00	63,75	0,00	0,00	0,25	12,00	0,50	3,50	0,64	0,40	0,36
3	0,00	4,50	27,50	12,25	9,25	0,25	7,25	6,50	10,75	0,50	15,75	0,25	5,25	0,16	0,23	0,26
4	0,00	0,25	0,50	0,50	6,00	0,00	1,25	63,75	22,50	0,00	2,00	0,50	2,75	0,64	0,41	0,37
5	0,25	0,75	24,50	22,50	46,25	0,00	0,00	0,25	0,00	2,75	0,00	0,25	2,50	0,46	0,49	0,36
6	0,00	6,00	5,25	4,50	14,25	0,75	2,00	5,75	53,00	2,50	0,50	1,00	4,50	0,53	0,54	0,44
7	0,00	1,00	7,75	0,00	1,50	0,50	0,00	0,00	0,25	84,75	0,00	1,25	3,00	0,85	0,31	0,33
8	0,00	2,25	0,25	0,75	0,25	89,25	1,25	0,50	0,25	0,25	1,25	0,50	3,25	0,89	0,24	0,32
9	0,00	0,25	1,75	0,50	0,75	0,00	0,25	0,50	0,00	1,25	0,25	91,50	3,00	0,92	0,23	0,33
10	0,25	65,00	0,75	1,50	2,75	1,00	10,50	0,25	1,75	1,25	8,25	0,25	6,50	0,65	0,44	0,39

II. KALBOS VARTOJIMO TESTAS

1 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite po vieną tinkamą ir įrašykite į tekstą. 0 atvejis – pavyzdys. (10 taškų)

Apie kalbą ir žmones

(0) kalbėti

Gimtoji (0) kalba man nedavė ramybės ir anksčiau, o dabar ji rūpi dar labiau.

(1) be, raštas

Kita man rūpima sritis – žmonių intelektas. Prisimenu kai kuriuos

(2) sugebėti

(1) _____ kaimo žmones. Jie savo intelektu,

(3) suprasti

(2) _____ nudirbti šimtus ūkio darbų, pagaliau išmintinga gyvenimo

(4) jaunas

(3) _____ pralenkdavo daugelio dabartinių prie „kompo“ prikepusių

(5) savitas

(4) _____ gyvenimo suvokimą. Tai jokių būdu nereiškia, kad mes

(6) sniegas

turėtume nusigręžti nuo modernaus pasaulio. Atvirkščiai, mums derėtų gerai

pasikaustyti, nenusileisti kitiems, bet išsaugoti tautos (5) _____.

Kitaip mes, maža tauta, ištirpsim lyg (6) _____, kurios taip pat būna

skirtingos, kol nepavirsta bala.

(7) jautrus

Tad pasitikrinkime, ar dar (7) _____ girdime

(8) daina

gimtosios kalbos grožį klausydami (8) _____ mūsų

šnekos? Ar skaitydami Žemaitę, Krėvę, Vaižgantą iš tikrųjų atveriamė

(9) paslėpti

jų kūrinių (9) _____? Ar šis

(10) pajusti

(10) _____ tebeskatina mus gilintis, stebėtis,

ieškoti.

Pagal Kazį Sają

Klausimo nr.	Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0	1			
1	27,50	72,50	0,73	0,45	0,37
2	76,25	23,75	0,24	0,41	0,38
3	79,25	20,75	0,21	0,40	0,39
4	39,75	60,25	0,60	0,61	0,47
5	44,75	55,25	0,55	0,65	0,52
6	40,75	59,25	0,59	0,49	0,39
7	14,50	85,50	0,86	0,20	0,29
8	73,00	27,00	0,27	0,51	0,45
9	26,50	73,50	0,74	0,26	0,24
10	65,00	35,00	0,35	0,24	0,20

1–10 klausimai	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0,51	0,42	0,76

2 užduotis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius parašykite nurodytu skaičiumi ir reikiamu linksniu.
0 atvejais – pavyzdys. (20 taškų)

Kelias į išmintį

(0) Išmintis	(0) <u>Išminties</u> tema labai sena, bet tebėra aktuali. Sena, nes
(1) žinios	(1) _____ apie išminčius ir jų posakius būta dar egiptiečių raštuose – 3 000 metų p. Kr. Ši tema aktuali, nes išminties reiškinys domina ir šių laikų mokslininkus, yra aktyviai (2) _____ tyrinėjamas.
(2) jie	Paklaustas, kas yra išmintingas, kiekvienas vaikas atsakys: „mokytojas – jis tiek daug žino“ arba „prosenelis – jis visada sugalvodavo, kaip iš keblios padėties išsisukti.“ Visų pirma (3) _____ laikome žmogų, kuris „daug žino“ – turi daug patirties ir žinių apie pasaulį. Išmintingas žmogus supranta, kad kiekvienas esame (4) _____, taip pat jis išmano
(3) toks	(5–6) _____ ir žino, kad gyvenimas yra be galo trapus. Šios žinios kaupiamos (7) _____: kuo ilgiau gyvename, kuo daugiau patiriame (8–9) _____
(4) skirtingas	_____, kuo daugiau mokomės, tuo
(5–6) žmogiškoji prigimtis	(10) _____ daromės.
(7) amžiai	Vienas iš išminties reiškinio (11) _____ R. Stenbergas teigia, kad žmogaus intelektas ir kūrybiškumas – tai dar ne išmintis. Viena iš
(8–9) sunkios pasirinktys	(12–13) _____ ypač būdingų savybių – nuovokumas. Toks žmogus domisi kitais, supranta jų problemas, gerbia (14–15) _____ ir suvokia, kad visą gyvenimą mokomės ne tiek iš knygų, kiek iš mus supančių žmonių. Jis yra puikus klausytojas, linkęs viską apgalvoti, nebijo pripažinti savo
(10) išmintingesni	(16) _____, taip pat geba tiksliai išvelgti sunkumus. Ši
(11) tyrėjai	ižvalga, nuovokumas ir yra dažniausiai su (17) _____ siejami
(12–13) išmintingas asmuo	
(14–15) skirtingos nuomonės	
(16) klaidos	
(17) išmintingumas	

- bruožai.
- Sutikite: išmintingi jauni žmonės – retas reiškinys. Matyt, visos išmintingo žmogaus savybės yra ne paveldėtos, o nuolat lavinamos: mes įgyjame išminties, kai atsiduriame painiose situacijose, kai pamažu išmokstame rasti problemas, su kuria susiduriame, (18) _____ . Taigi galime tikėtis išlavinti (19) _____, kurios būtų tarsi „įrankiai“ (20) _____ įgyti.
- (18) sprendimas
(19) savybės
(20) išmintis

Pagal Liną Pakalkaitę

Klausimo nr.	Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0	1	2			
1	22,75	77,25		0,77	0,44	0,40
2	28,25	71,75		0,72	0,51	0,40
3	50,75	49,25		0,49	0,35	0,29
4	46,75	53,25		0,53	0,50	0,38
5-6	9,00	18,00	73,00	0,82	0,34	0,40
7	14,25	85,75		0,86	0,11	0,14
8-9	26,50	23,75	49,75	0,62	0,48	0,43
10	51,00	49,00		0,49	0,60	0,49
11	28,00	72,00		0,72	0,50	0,42
12-13	66,25	6,25	27,50	0,31	0,39	0,35
14-15	7,25	16,75	76,00	0,84	0,27	0,39
16	14,25	85,75		0,86	0,11	0,15
17	10,50	89,50		0,90	0,25	0,32
18	25,25	74,75		0,75	0,50	0,46
19	31,75	68,25		0,68	0,39	0,35
20	30,50	69,50		0,70	0,42	0,36

1–20 klausimai	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
		0,68	0,38

3 užduotis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite tinkamas neasmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. 0 atvejais – pavyzdys. (20 taškų)

Napoleono Ordos palikimas

- (0) žinoti Neseniai sukako du šimtai metų, kai Varacevičiuose (dabartinėje Baltarusijoje) gimė dailininkas, kompozitorius, intelektualas ir didis Lietuvos patriotas Napoleonas Orda. Lietuvoje jis gana gerai (0) žinomas: apie jį rašyta enciklopedijose, periodikoje, išleistas jo litografijų albumas. Šiais metais Dailės akademijos leidykla parengė solidžią monografiją apie Napoleoną Ordą. Nors knygos autoriai teigia specialiai jubiliejui jos (1) _____, bet taip jau atsitiko, kad leidinys pasirodė kaip tik sukakties išvakarėse.
- (1) nerengti Pagirtina, kad monografijos autoriai daugiausia aptaria piešinius, o ne litografijas. Apie jas jau yra pakankamai informacijos. Be to, piešiniai, autoriaus
- (2) paspalvinti (2) _____ akvarele, nors ir ne tokie meniški kaip litografijos, perteikia
- (3) keliauti tikrą jau gana tolimos praeities išpūdį, patirtą (3) _____ dailininko. N. Ordos piešiniuose – didmiesčių ir mažų miestelių gatvės, panoramos,
- (4) boluoti (4) _____ bažnyčių bokštai, (5) _____ pilys, dar
- (5) apgriūti iškilmingos, bet Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų didybę jau beveik
- (6) prarasti (6) _____. Tiesa, į knygą monografijos autoriai vis dėlto įdėjo
- (7) norėti keliolika litografijų (7) _____ palyginti piešinį su litografija arba – jei
- (8) neišlikti piešinys (8) _____.
- (9) suprasti Dauguma piešinių su datomis – nurodytas mėnuo ir diena. Metai įrašyti nedaug
- (10) praeiti kur, jie dailininkui turbūt atrodė savaime (9) _____ dalykas, nevertas
- (11) patikslinti nė žymėti. Tačiau po Ordos mirties (10) _____ daugiau kaip
- (12) gilintis šimtmečiui, atsirado datavimo problemų, ypač dėl tų miestų ir gubernijų, kur jis
- (13) sustoti lankėsi po keletą kartų. Todėl knygos autoriai yra (11) _____ daugelio
- (14) būti architektūros peizažų sukūrimo datas. Tai svarbu architektūros istorijai ir ne tik jai.
- (15) įveikti Šiandien, (12) _____ į Ordos kelionių maršrutus, galima daug sužinoti,
- (16) sukurti pavyzdžiui, apie dailininko produktyvumą, kelionių spartą, nustatyti, kuriose vietose
- (17) išnykti jis dažniausiai (13) _____. Įdomu ir tai, kad dailininkas, jau
- (18) bręsti (14) _____ 70 metų, dažnai įvairiausiomis transporto priemonėmis per
- (19) Žvelgti metus (15) _____ šimtus kilometrų ir kelionėse
- (20) vyrauti (16) _____ daugiau kaip po šimtą piešinių.
- Iš kur toji energija, ryžtas, veržlumas? Monografijos autoriai primena, kad Orda gimė, kai Lietuvos ir Lenkijos valstybė buvo ką tik (17) _____ iš Europos žemėlapiro. Valstybės atkūrimo viltį vyresni žmonės siejo su
- (18) _____ karta, todėl ugdė jaunimą drąsų ir patriotišką. Napoleonas Orda taip pat augo kupinas vilčių didvyriškai aukotis Tėvynės labui.
- (19) _____ į Ordos kūrinių reprodukcijas, regime jose
- (20) _____ šiltas geltonas spalvas. Gelsva lyg išdeginta vidurvasario žolė, gelsvi krūmai, gelsvi krantai, gelsva medžių laja. Kas tai? Rudeniška nuotaika vasarą? O gal auksinių LDK laikų vizija ir ilgesys?

Šaltinis: Kultūros barai, 2007, 5

Klausimo nr.	Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0	1			
1	49,00	51,00	0,51	0,66	0,52
2	41,00	59,00	0,59	0,63	0,50
3	47,25	52,75	0,53	0,31	0,28
4	45,75	54,25	0,54	0,58	0,48
5	75,00	25,00	0,25	0,50	0,45
6	62,00	38,00	0,38	0,60	0,49
7	37,25	62,75	0,63	0,44	0,33
8	48,75	51,25	0,51	0,51	0,38
9	11,50	88,50	0,88	0,21	0,25
10	40,25	59,75	0,60	0,53	0,45
11	32,00	68,00	0,68	0,59	0,48
12	55,00	45,00	0,45	0,58	0,46
13	67,00	33,00	0,33	0,59	0,48
14	47,25	52,75	0,53	0,49	0,39
15	71,00	29,00	0,29	0,58	0,50
16	80,25	19,75	0,20	0,43	0,40
17	31,25	68,75	0,69	0,31	0,27
18	28,75	71,25	0,71	0,29	0,24
19	41,50	58,50	0,59	0,47	0,38
20	16,75	83,25	0,83	0,34	0,39

1–20 klausimai	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0,54	0,48	0,83

III. RAŠYMO TESTAS

Užduotis. Pasirinkite vieną iš dviejų (**A** ar **B**) teiginių ir parašykite 250–300 žodžių straipsnį į jaunimo žurnalą. (50 taškų)

A Optimizmas – sielos būseną, nulemta pačios asmenybės

B Be tarpusavio bičiulystės ir meilės žmogus negali būti laimingas

Straipsnyje:

- patvirtinkite arba paneikite pasirinktą teiginį;
- grįsdami savo mintis, būtinai remkitės lietuvių grožine literatūra; be šio šaltinio, dar galite remtis ir kitais: kitų tautų grožine literatūra, filmais, spektakliais, visuomenės gyvenimo realijomis ir kt.;
- sugalvokite patrauklų, straipsnio pagrindinę mintį atitinkantį pavadinimą.

Pastabos:

1. Straipsnio pasirašyti nereikia.
2. Perrašę straipsnį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir paraštėje pažymėkite 250 žodžių ribą. Jei parašėte mažiau, taip pat nepamirškite nurodyti žodžių skaičiaus.
3. Neliniuotos juodraščio eilutės skirtos rašiniui planuoti.

Rašymo testo vertinimo kriterijai ir normos (50 tašku)

I. Turinys: rašymo tikslo bei temos suvokimas ir atskleidimas, teiginių argumentavimas, aiškinimas

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
1. Tema, pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai	5	Tema suvokta. Tekstas atitinka rašymo tikslą, situaciją ir adresatą. Aiški pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai. (Nėra fakto klaidų.)	10 taškų – 0,75 9 taškai – 2,75 8 taškai – 6,25 7 taškai – 7,25 6 taškai – 21,75 5 taškai – 22,75 4 taškai – 18,25
	4	Tema suvokta. Tekstas atitinka rašymo tikslą, situaciją ir adresatą. Aiški pagrindinė mintis, stinga prasminių akcentų. (Pasitaiko 1 fakto klaida.)	
	3	Tema suvokta per siaurai arba per plačiai, esama nukrypimų nuo temos. Tekstas iš esmės atitinka rašymo tikslą, situaciją ir adresatą. Pakankamai aiški pagrindinė mintis. (Pasitaiko 2 fakto klaidos.)	
	2	Tema suvokta iš dalies: bent pusė parašyto teksto susijusi su tema. Tekstas tik iš dalies atitinka rašymo tikslą, situaciją ir adresatą. Nepakankamai aiški pagrindinė mintis. (3–4 fakto klaidos.)	
	1	Tema suvokta menkai: mažesnė pusė parašyto teksto susijusi su tema. Tekstas beveik neatitinka rašymo tikslo, situacijos ir adresato. Neaiški pagrindinė mintis. (5–6 fakto klaidos.)	
	0	Užduotis, tema nesuvokta. / Rašinys parašytas visai kita, nei nurodyta, tema. (7 (ir daugiau) fakto klaidos.)	
	2. Teiginių argumentavimas, aiškinimas	5	
4		Argumentai pakankamai svarūs – tinkami ir beveik visi išsamūs. Remiamasi lietuvių literatūra (ir kita kultūrine / visuomenine patirtimi).	0 taškų – 0,00
3		Ne visi argumentai svarūs – ne visi tinkami ir ne visi išsamūs. Stengiamasi remtis lietuvių literatūra ar kita kultūrine / visuomenine patirtimi.	
2		Mėginama argumentuoti, tačiau dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas, stinga specifiškumo. Remiamasi daugiausia asmenine patirtimi.	
1		Mažesnėje teksto dalyje (vienoje pastraipoje) stengiamasi argumentuoti, aiškinti. Remiamasi tik asmenine patirtimi.	
0		Teiginiai neargumentuojami.	
Iš viso	10		

Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0,50	0,32	0,77

II. Raiška

2.1. Teksto struktūra

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
1. Įžanga ir pabaiga	3	Yra tinkama turinio ir struktūros atžvilgiu įžanga ir pabaiga: <ul style="list-style-type: none"> • įžangoje pristatoma problema ar mokinio pozicija; • nėra dvigubos įžangos; • pabaigoje apibendrinamos viso teksto mintys; • pradžia ir pabaiga proporcingos dėstymo atžvilgiu. 	10 taškų – 1,50 9 taškai – 2,00 8 taškai – 6,25 7 taškai – 10,25 6 taškai – 18,25 5 taškai – 20,25 4 taškai – 19,00 3 taškai – 14,00 2 taškai – 5,25 1 taškas – 3,25 0 taškų – 0,00
	2	Yra įžanga ir pabaiga, bet kuri nors dalis turi trūkumą.	
	1	Yra įžanga ir pabaiga, tačiau abiejose esama trūkumų / yra tik viena dalis.	
	0	Nėra nei įžangos, nei pabaigos / yra viena iš struktūrinių dalių, bet ji turi daug trūkumų.	
2. Teksto nuoseklumas, vientisumas, dėstymo pastraipų struktūra	5	Tekstas vientisas, nuoseklus, logiškai siejamos pastraipos, nėra nemotyvuotų pasikartojimų. Visos dėstymo pastraipos aiškios, tinkamos struktūros (yra pagrindinis teiginys, jis pagrindžiamas, nėra su pastraipos teiginiu nesusijusių sakinių).	
	4	Ne daugiau kaip 2 trūkumai.	
	3	3–4 trūkumai.	
	2	5–6 trūkumai.	
	1	7–8 trūkumai.	
0	Nepaisoma struktūros reikalavimų. Dėl nuoseklumo trūkumų tekstą sunku suprasti. 9 ir daugiau trūkumų.		
3. Pavadinimas	2	Pavadinimas perteikia teksto pagrindinę mintį, originalus, patraukiantis skaitytojo dėmesį.	
	1	Pavadinimas atitinka teksto temą, neutralus.	
	0	Pavadinimas neatitinka temos, turinio / cituojama įvesties formuluotė / nesuformuluotas pavadinimas.	
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,50	0,34	0,73

2.2. Stilius ir žodynas

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Bendrųjų stiliaus reikalavimų laikymasis	10	Kalbinė raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Kalba aiški, logiška, sklandi, glausta, nepastebėta ryškesnių stiliaus trūkumų. Žodynas tinkamas ir pakankamas. Ne daugiau kaip 2 trūkumai.	2,75 6,00 10,75 10,50 12,50 23,50
	9	Ne daugiau kaip 4 trūkumai.	
	8	5 trūkumai.	
	7	6 trūkumai.	
	6	7 trūkumai.	
	5	Kalbinė raiška iš dalies atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Mintys formuluojamos nevisiškai aiškiai, kai kuriuos teksto fragmentus dėl stiliaus trūkumų sunku suprasti. Žodynas patenkinamas, rašantysis nepakankamai jaučia stilistinius žodžių atspalvius, todėl žodynas ne visada vartojamas tinkamai. / 8–9 trūkumai.	

	4	10–11 trūkumai.	20,25
	3	12–13 trūkumų.	8,75
	2	14–15 trūkumų.	3,50
	1	Kalbinė raiška menkai atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Kalba nesklaidi, mintys formuluojamos neaiškiai, dėl to didesnę teksto dalį sunku suprasti. Žodynas skurdus, dažnai vartojamas netinkamai./ 16–17 trūkumų.	1,00
	0	18 ir daugiau trūkumų.	0,50
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,55	0,29	0,59

2.3. Gramatikos normų laikymasis

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Gramatinių konstrukcijų ir formų taisyklingumas, sudėtingumas, įvairumas	10	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, sudėtingos; vartojamos tikslingai ir taisyklingai. Ne daugiau kaip 2 klaidos.	11,25
	9	Ne daugiau kaip 3 klaidos.	13,50
	8	4 klaidos.	11,75
	7	5 klaidos.	9,25
	6	6 klaidos.	13,25
	5	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, tačiau dažniausiai nesudėtingos; jos vartojamos tikslingai ir pakankamai taisyklingai. Arba yra 7–8 klaidos.	21,25
	4	9 klaidos.	6,25
	3	10 klaidų.	3,50
	2	11 klaidų.	3,00
	1	Dažniausiai vartojamos tos pačios nesudėtingos gramatinės konstrukcijos ir formos. Jos dažnai netaisyklingos ir vartojamos netikslingai. Arba yra 12–13 klaidų.	2,75
	0	14 ir daugiau klaidų.	4,25
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,62	0,49	0,74

2.4. Rašyba ir skyryba

	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Rašybos ir skyrybos taisyklių laikymasis	10	Rašyba ir skyryba taisyklinga. 1–2 klaidos.	2,75
	9	3–4 klaidos.	6,50
	8	5–6 klaidos.	7,00
	7	7–9 klaidos.	11,75
	6	10–12 klaidų.	10,75
	5	13–15 klaidų.	10,25
	4	16–18 klaidų.	9,25
	3	19–20 klaidų.	4,50
	2	21–24 klaidos.	8,25
	1	25–27 klaidos.	5,00
	0	28 ir daugiau klaidų.	24,00
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,41	0,58	0,75

